

S. Sayısı : 196 ya ek

Askerlik mükellefiyeti kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Millî müdafaa encümeni mazbatası (1/258)

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Karar No. 34
Esas No. 1/258

25 - X - 1935

Yüksek Reisliğe

1111 sayılı (Askerlik mükellefiyeti) kanununun bazı maddelerini değiştiren ve Umumî Heyetin müzakeresine arz edilmek üzere Meclis ruznamesine alınmış olan kanun lâyihası, Başvekâletin 3 - X - 1935 tarihli ve 6/2544, 6/2546 sayılı iki tezkeresine bağlı M. M. ve Adliye vekilliklerinin teklif ve mütaleanamesi üzerine Meclisten encümenimize geri alınmıştır. Keyfiyet her iki vekillğin hususî memurları da hazır olduğu halde encümenimize yeniden görüşüldü ve incelendi.

Lâyihanın 34 neü maddesine eklenmiş olan (Z) fıkrasında yazılı ve ellerinde şoförlük vesikaları bulunan şoförlerin askerlik müddetlerini iki sene yerine 18 aya indirilmesi hakkındaki ilk teklifin ve makineleşmekte olan ordunun menfaati noktasında şoförlerin talim ve terbiyeleri müddetinin azaltılması muvafık görülmeyerek (Z) fıkrası maddeden çıkarıldı.

Lâyihanın 69 neü maddesi; bu maddenin başındaki (harb) yerine (seferberlik) kelimesi konulmuştur. Madde hakkında Adliye vekillğinin mütaleasına gelinece: Maddede maznun ve mahkûmlar için yazılı ceza haddinin değiştirilmesine lüzum görülmemiş ve maddeye ilâvesi teklif edilen müruru zaman hakkındaki cümlelerin isabeti muvafık görülerek madde olveçhile tanzim edilmiştir.

Aynı mütaleanameden 81 neü maddenin (Yaş tashihi davaları şahidlerin) den ibaret ikinci fıkrasının, kanunun tatbikına memur olanların işlerini kolaylıkla görmelerine yardım edeceği faidesine binaen olduğu gibi kalması muvafık görülmüştür.

81 neü maddenin 3 ve 4 neü fıkralarında yazılı hükümler nüfus kanununun 11 neü maddesinde yazılı olan hükümlere tetabuk etmekte olduğundan Adliye vekâletinin bu husustaki mütaleası gayrivarid görülmüş ve fıkra olduğu gibi kabul edilmiştir.

Nüfus kanununun 11 neü maddesi : « Tashihi sin ve kayid ve isim davaları gerek kendi sin ve kayid ve ismini tashih ettirmek isteyen şahsın ve gerek devairi müteallikasınca gösterilecek lüzuma binaen müddeiumumilerin müracaati üzerine bi-dayet mahkemesi hukuk dairesinde müddeiumumî hazır olduğu halde şahsı mezkûr ile nüfus memuru muvacehesinde alelûsul muhakeme rüyet ve ilâma rabtolunur. Kendi sin ve kayid ve ismini tashih ettirmek isteyen şahsın bu babdaki iddiası hüviyet cüzdanının itası tarihinden altı ay müruruna kadar mesmu olub andan sonra mesmu olmaz. Hüviyet cüzdanının itası esnasında kayidlerine nazaran 18 yaşına dahil olmamış bulunanların hakkı itirazı dahi 18 yaşına dühullerinde altı ay müruruna kadar devam eder. »

83, 87 neü maddeler hakkındaki mütaleaya gelinece: Bu maddelerdeki para cezaları maddelerin aslında mevcut ve ötedenberi tatbik edilen cezalar olub bunların yeniden tebdiline bir zaruret görülmemiş ve bu maddelerdeki değişiklik (Para cezaları alındıktan sonra) cümlesinin (Para cezasına tâbi tutulur) şeklinde yazılmasından ibaret. Maddelerde yazılı para cezalarının tahsili ve kimler tarafından hükmolunacağı aynı kanunun 101 neü maddesinde yazıldığından kanun lâyihasının 83, 87 neü maddelerinde yeniden bir de-

ğişiklik yapılmasına lüzum görülmemiştir. İşte bu suretle encümenimiz tarafından neticelendirilen kanun lâyihası Yüksek Meclisin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

M. M. E. Reisi N.	M. M.	Kâtib N.
M. M. Giresun	Giresun	Diyarbakir
<i>İ. Sökmen</i>	<i>İ. Sökmen</i>	<i>K. Sevüktekin</i>
Aza	Aza	Aza
Antalya	Balıkesir	Erzurum
<i>C. Mengülibörü</i>	<i>C. Esener</i>	<i>Gl. Zeki Soydemir</i>

Aza	Aza	Aza
İstanbul	İstanbul	Kars
<i>A. Barlas</i>	<i>Dr. H. Ş. Erel</i>	<i>M. Akyüz</i>
Aza	Aza	Aza
Kocaeli	Samsun	Tekirdağ
<i>N. Bozatik</i>	<i>R. Barkın</i>	<i>R. Apak</i>
Aza	Aza	Aza
Seyhan	Urfa	Kırşehir
<i>N. Eldeniz</i>	<i>Ahmed Yazgan</i>	<i>L. M. Özdeş</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1111 sayılı askerlik mükellefiyeti kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında kanun projesi

MADDE 1 — 1111 sayılı askerlik mükellefiyeti kanununun adı (Askerlik kanunu) şeklinde ve bazı maddeleri aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Madde : 2

Askerlik çağı her erkeğin esas nüfus kütüğünde yazılı ve yazılacak olan yaşma göredir ve 20 yaşma girdiği sene kânunun birinci gününden başlayarak kırk altı yaşma girdiği sene 2 nci kânunun birinci gününde bitmek üzere en çok 26 sene sürer. Yerli nüfus kütüklerinin birinde yazılı olmayan kimselerin yabancı kütükleri, yerli kütükleri gibi sayılır.

Muhacirlerin askerlik çağlarının başlangıcı, geldikleri yılda nüfus kütüklerine geçen yaşlarına ve bu esasa göre hesap olunur. Nüfus doğum kâğıtlarında doğumlarının ay ve günü yazılı olmayanların doğum günleri yılın temmuzunun birinci günü sayılır.

Geldikleri yıl 2 nci kânun birinde 22 yaşını bitirmiş olanlar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayı yaşlıları efrad arasına ihtiyata geçirilirler. Bu gibilerin her ne sebeble olursa olsun, nüfus kütüğüne yazılmalarının gecikmiş olması, geldikleri zaman yaşlarına göre başlayacak olan askerlik çağlarını geciktirmez. Bunlar nüfus kütüğüne yazıldıkları tarihten başlayarak iki yıl geçmedikçe talim, manevre ve başka iş için silâh altma çağrılmazlar.

Geldikleri yıl 2 nci kânun birinde 22 yaşını

M. M. ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1111 sayılı askerlik mükellefiyeti kanununun bazı maddelerinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen.

Madde 2 — Askerlik çağı her erkeğin esas nüfus kütüğünde yazılı ve yazılacak olan yaşma göredir ve yirmi yaşma girdiği sene ikinci kânunun birinci gününden başlayarak 46 yaşma girdiği sene ikinci kânunun birinci gününde bitmek üzere en çok yirmi altı sene sürer. Yerli nüfus kütüklerinin birinde yazılı olmayan kimselerin yabancı kütükleri yerli kütükleri gibi sayılır.

Muhacirlerin askerlik çağlarının başlangıcı, geldikleri yılda nüfus kütüklerine geçen yaşlarına ve bu esasa göre hesap olunur. Nüfus doğum kâğıtlarında doğumlarının ay ve günü yazılı olmayanların doğum günleri yılın temmuzunun birinci günü sayılır.

Geldikleri yıl ikinci kânun birinde 22 yaşını bitirmiş olanlar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayı yaşlıları efrat arasına ihtiyata geçirilirler. Bu gibilerin her ne sebeble olursa olsun nüfus kütüğüne yazılmalarının gecikmiş olması, geldikleri zaman yaşlarına göre başlayacak olan askerlik çağlarını geciktirmez. Bunlar nüfus kütüğüne yazıldıkları tarihten başlayarak iki yıl geçmedikçe talim, manevre ve başka iş için silâh altma çağrılmazlar.

Geldikleri yıl ikinci kânun birinde 22 yaşını

bitirmemiş olanlar muvazzaf hizmetini yapmağa mecbur tutulurlar. Ancak bunlardan geldikleri tarihte (16 : 22 dahil) yaşında olubda Hükümetçe iskân edilenlerin ve Hükümetin gösterdiği yerde yurd tutanların muvazzaflık hizmetleri, nüfus kütüğüne kaydolundukları tarihten başlayarak iki yıl geciktirilir ve bu hizmetleri en yakın piyade kıtalarında yaptırılmak üzere 6 aya indirilir. Hükümetçe iskân edilmeyenler veya Hükümetin gösterdiği yerde yurd tutmak istemeyenler yalnız iki yıllık geciktirme hakkından istifade ederler.

Memleketlerinde tahsilleri ihtiyat zabiti yeti-şecek derecede olubta, geldikleri tarihte 22 yaşını bitirmiş olanlarla memleketlerinde askerlik yapmış ve fakat 22 yaşını bitirmemiş bulunanlardan ihtiyat zabiti olmak isteyenler ve geldikleri tarihte 22 yaşını bitirmemiş ve memleketlerinde askerlik etmemiş olanlar iki yıl geciktirme müddetinden sonra 1076 sayılı kanun hükümlerine tâbi tutulurlar.

Muhacirler arasında önce tâbi oldukları Hükümet ordusunda ihtiyat veya muvazzaf zabıt olanlardan lâzım olan evsafı taşıyanlar, staja tâbi tutularak, ihtiyat zabıtlığına geçirilirler.

Umumî seferberlikte muafiyet yoktur. Ancak nüfus kütüğüne kaydolundukları tarihten başlayarak üç ay geçmemiş olanların silâh altına alınmaları üç ayn sonuna bırakılır.

Bir yıl içinde nüfus kütüğüne kayıtlarını yaptırmayanlar yukarıdaki muafiyetten istifade edemezler.

Eski memleketlerinde askerlik ettiklerini veya bunun yerine bedel verdiklerini tevsik edenler tekrar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayıp yaşlıları yerli efrad ile ihtiyata geçirilirler.

Türkiye içinde bir iskân mmtakasından diğer bir iskân mmtakasına Hükümetçe naklolunarak yerleştirilen vatandaşlardan muvazzaf hizmete tâbi olup ta bunu henüz yapmamış olanların bu hizmetleri, yerleşecekleri yere vardıkları tarihten başlayarak iki yıl geciktirilir ve en yakın piyade kıtalarında yaptırılmak üzere altı aya indirilir.

Kanunen muhacir tanınmayan mülteciler ve ecnebilere Türk vatandaşlığına girenler vatandaşlığına alındıkları tarihte hangi yaşta iseler o yaştaki yerli efrad gibi askerliklerini yaparlar.

bitirmemiş olanlar muvazzaf hizmetini yapmağa mecbur tutulurlar. Ancak bunlardan geldikleri tarihte (16 : 22 dahil) yaşında olubta Hükümetçe iskân edilenlerin ve Hükümetin gösterdiği yerde yurd tutanların muvazzaflık hizmetleri, nüfus kütüğüne kaydolundukları tarihten başlayarak iki yıl geciktirilir ve bu hizmetleri en yakın piyade kıtalarında yaptırılmak üzere altı aya indirilir.

Hükümetçe iskân edilmeyenler veya Hükümetin gösterdiği yerde yurd tutmak istemeyenler yalnız iki yıllık geciktirme hakkından istifade ederler.

Memleketlerinde tahsilleri ihtiyat zabiti yeti-şecek derecede olubta, geldikleri tarihte 22 yaşını bitirmiş olanlarla memleketlerinde askerlik yapmış ve fakat 22 yaşını bitirmemiş bulunanlardan ihtiyat zabiti olmak isteyenler ve geldikleri tarihte 22 yaşını bitirmemiş ve memleketlerinde askerlik etmemiş olanlar iki yıl geciktirme müddetinden sonra 1076 sayılı kanun hükümlerine tâbi tutulurlar.

Muhacirler arasında önce tâbi oldukları Hükümet ordusunda ihtiyat veya muvazzaf zabıt olanlardan lâzım olan evsafı taşıyanlar staja tâbi tutularak, ihtiyat zabıtlığına geçirilirler.

Umumî seferberlikte muafiyet yoktur.

Ancak nüfus kütüğüne kayıt olundukları tarihten başlayarak üç ay geçmemiş olanların silâh altına alınmaları üç ayn sonuna bırakılır. Bir yıl içinde nüfus kütüğüne kayıtlarını yaptırmayanlar yukarıdaki muafiyetten istifade edemezler.

Eski memleketlerinde askerlik ettiklerini veya bunun yerine bedel verdiklerini tevsik edenler tekrar muvazzaf hizmete tâbi tutulmayıp yaşlıları yerli efrad ile ihtiyata geçirilirler.

Türkiye içinde bir iskân mmtakasından diğer bir iskân mmtakasına Hükümetçe naklolunarak yerleştirilen vatandaşlardan muvazzaf hizmete tâbi olubta bunu henüz yapmamış olanların bu hizmetleri, yerleşecekleri yere vardıkları tarihten başlayarak iki yıl geciktirilir ve en yakın piyade kıtalarında yaptırılmak üzere altı aya indirilir.

Kanunen muhacir tanınmayan mülteciler ve ecnebilere Türk vatandaşlığına girenler vatandaşlığına alındıkları tarihte hangi yaşta iseler o yaştaki yerli efrad gibi askerliklerini yaparlar.

Madde : 5

Muvazzaflık devri; Piyade sınıfında (ve hizmet müddetleri 1,5 seneden ziyade olan sınıflara bağlı bulunmayan bütün müesseselerde) 1,5 diğer sınıflarla muzikada 2, Gümrük ve jandarmada 2,5 ve denizde 3 sene olup kıtaya duhul gününden başlar. 1,5 seneden ziyade askerlik yapacakların fazla yaptıkları askerliklerinin karşılığı olmak üzere askerlik çağlarının sonundan iki kat düşülür.

Madde : 10

Her askerlik şubesinde numarasız efradın hepsi ve numaralılar ihtiyaç nisbetinde ve numara sırasile askere alındıktan sonra fazla kalanlara (artık efrad) denir.

Artık efrad, lâzım olduğu vakit arkadaşları ihtiyata geçinceye kadar askerlik yapmak üzere çağrılabilirler. Arkadaşları ihtiyata geçinceye kadar çağırılmamış olan artık efrad arkadaşlarıyla ihtiyata geçirilir.

Kısa hizmet yaparak veyahud yaşlılarından evvel askere giderek muvazzaf hizmetlerini bitirdikleri için ihtiyata geçmek üzere terhis edilenlere (Ruhsatlı efrad) denir. Ruhsatlı efrad ihtiyata geçinceye kadar seferberlik olmadıkça tekrar muvazzaflık hizmeti için çağrılmaz.

Madde : 11

Gönüllü asker, ancak deniz ve jandarma sınıflarile gedikli küçük zabıtlık için almır. Gönüllü için asgarî kabul haddi on sekiz yaşını ikmaldir.

Madde : 16

Yoklamaya çıkacak zabıtlarile memurlara kendi vekâletlerince usulü veçhile harcırah verilir.

Madde : 17

Her sene askerlik çağma giren erkeklerin nüfus kütüğündeki adlarile baba adını, yaşlarını ve soy adlarını gösterir tasdikli defterleri bir ay evvel askerlik şubelerince nüfus idarelerinden almır. İlk ve son yoklamalar işbu kayıtlara göre yapılır.

Her sene ikinci kânunun birinci gününden başlayarak bu künyeler, örneğine göre ayrı ayrı cetvellere yazılır ve mahallelerde herkesin görebileceği yerlere yapıştırılır. Herkes bu cetvelerde göreceği yanlışlığı veya adları yazılmamış olanları, kendilerinin olsun, olmasın yoklama memurlarına veya askerlik şubelerine bildirir.

Madde 5 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 10 — » » »

Madde 11 — » » »

Madde 16 — » » »

Madde 17 — » » »

Köy ihtiyar meclisi ve mahalle mümessili bu hususta istenilen ve icab eden malûmatı yoklama memurlarına bildirmeğe mecburdurlar.

İlk yoklama memurları, bu yoklama müddeti için köy ve mahallelere giderek yoklamayı yaparlar ve askerlik çağma girmiş olanlar, cetvellerde adları bulunsun, bulunmasın bu yoklamada sağlamlığı, okuyup yazması, tahsil derecesi sanati ve bulunduğu yer hakkında yoklama memurlarına kendisi giderek malûmat vermeğe yahud yazı ile veya başka birisile bunları bildirmeğe ve nüfus hüviyyet cüzdanlarını göstermeğe borcludurlar. Bu suretle ilk yoklaması yapılan herkesin yoklama neticesi şube ve nüfustaki yoklama defterlerine ve hüviyyet cüzdanının askerlik hanesine doldurularak yoklama memurları tarafından tasdik olunur ve son yoklamada bu cüzdanlarla buldukları mahallin askerlik meclisine her halde gelmeleri ve gelmeyenlerin cezalandırılacağı kendilerine veya vekillerine anlatılır.

Madde : 21

Askerlik meclisleri aşağıda gösterilen kimse-lerden mürekkebtir:

- 1 - Mahallin en büyük mülkiye memuru (veya yerine göndereceği zat),
- 2 - Askerlik şubesi reisi veya vekili,
- 3 - Nüfus müdürü veya memuru,
- 4 - Mahallî idare heyetinden ve belediyesinden birer zat,
- 5 - İki hekim (Birisi sivil olabilir),

Bunlardan en büyük mülkiye memuru (veya yerine göndereceği zat vali muavini ise) meclise reis ve şube reisi veya vekili muavin olur.

Şubedeki diğer zabitan ile ilk köy ihtiyar meclisi ve mahalle mümessilleri, sorulacak işlere dair malûmat vermek ve rey sahibi olmamak üzere mecliste bulunurlar.

Askerlik meclisi kararile asker edilenlerden ihtiyat zabiti yetişecek derecede tahsili olanlar yoklamayı müteakıb ve yüksek mekteplerde askerî ders görecekler ilk ders senesi başında doğrudan doğruya Millî Müdafaa vekâletince ve diğerleri aşağıda yazılı encümente muhtelif sınıflara ayrılırlar:

- 1 - Şube reisi veya vekili (Reis),
- 2 - Meclis hekimleri (Aza),
- 3 - Jandarma zabiti (Aza) [Yalnız jandarmaya ayrılacak efrad hakkında rey sahibidir].

Madde 21 — Hükûmetin teklifi aynen

4 - Deniz zabiti (Aza) denize efrad verecek sahil şubelerinde bulunur. Yalnız deniz efradı hakkında rey sahibidir.

İdare heyeti kararıyla numaralı asker edilenlerin sınıflarının tayini, mntakasında buldukları kolorduya aittir.

Madde : 23

Kolordu kumandanları, askerlik meclislerinde bulunması lâzımgelen askerî hekimleri vaktinde tayin ederler ve eksik kalacak olanları Millî Müdafaa vekâletine bildirirler. Millî Müdafaa vekâleti, Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletile muhabere ederek hekim noksanlarını sivil hekimlerden tamamlar ve sahil şubelerinde bulunacak deniz zabitlerini de tayin eyler.

Madde : 34

Aşağıda yazılı şartları haiz olanlar, aşağıdaki fıkralarda gösterilen kısa hizmetlerden birile muvazzaf hizmetlerini yaparlar :

A) Kanunu mahsusu mucibince ihtiyat zabiti olacaklar için tahsil ve askerî ehliyetnameleleri derecelerine göre hizmet müddeti 6, 8, 10, 12 aydır.

İhtiyat zabıtlığıne liyakat göstermeyenlerin kısa hizmet hakları kaldırılarak muvazzaf hizmetleri işbu kanuna göre tamamlattırılır.

Orta mekteb ve muadillerile tali derecedeki meslek mektepleri ve muadilleri mezunlarından orta askerî ehliyetnameyi haiz olanların sınıflarına mahsus muvazzaflık hizmet müddetleri nihayetinden iki ay indirilir.

B) Ellerinde pilot şahadetnamesi olup işbu şahadetnameleri Hava mektebi kumandanlığınca tasdik edilmiş olanlardan askerî tayyarecilikte bilfiil istihdam olunarak askerî pilotluk şahadetnamesi alanlar 12 ay,

C) Üç ve daha ziyade oğlu olupta bunlardan ikisi askerliklerini yaparken veya tebdilhavada iken ölmüş bulunan baba veya dul ananın üçüncü ve diğer oğulları 12 ay,

D) Üç ve daha ziyade oğlu askerde veya tebdilhavada ölmüş bulunan baba veya dul ananın diğer oğulları 6 ay,

Askere sevkleri veya her hangi bir kıta veya müessesede müstahdem buldukları şube kütükleriyle veya evlerine ve komşularına gelen kıtalarınca tasdikli mektublarla sabit ve askerden izinli veya firar olarak ayrıldıklarına ve yahud sevkleri ve mektubları tarihinden itibaren

Madde 23 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 34 — Aşağıda yazılı şartları haiz olanlar, aşağıdaki fıkralarda gösterilen kısa hizmetlerden birile muvazzaf hizmetlerini yaparlar :

A) Kanunu mahsusu mucibince ihtiyat zabiti olacaklar için tahsil ve askerî ehliyetnameleleri derecelerine göre hizmet müddeti 6, 8, 10, 12 aydır.

İhtiyat zabıtlığıne liyakat göstermeyenlerin kısa hizmet hakları kaldırılarak muvazzaf hizmetleri işbu kanuna göre tamamlattırılır.

Orta mekteb ve muadillerile tali derecedeki meslek mektepleri ve muadilleri mezunlarından orta askerî ehliyetnameyi haiz olanların sınıflarına mahsus muvazzaflık hizmet müddetleri nihayetinden iki ay indirilir.

B) Ellerinde pilot şahadetnamesi olup işbu şahadetnameleri Hava mektebi kumandanlığınca tasdik edilmiş olanlardan askerî tayyarecilikte bilfiil istihdam olunarak askerî pilotluk şahadetnamesi alanlar 12 ay,

C) 3 ve daha ziyade oğlu olubta bunlardan ikisi askerliklerini yaparken veya tebdil havada iken ölmüş bulunan baba veya dul ananın üçüncü ve diğer oğulları 12 ay,

D) 3 ve daha ziyade oğlu askerde veya tebdil havada ölmüş bulunan baba veya dul ananın diğer oğulları altı ay,

Askere sevkleri veya her hangi bir kıta veya müessesede müstahdem buldukları şube kütükleriyle veya evlerine ve komşularına gelen kıtalarınca tasdikli mektublarla sabit ve askerden izinli veya firar olarak ayrıldıklarına ve yahud sevkleri ve mektubları tarihinden itibaren

beşinci sene sonuna kadar sağlıklarına veya öldüklerine dair bir haber gelmediği belediyelerin ve ihtiyar meclislerinin idare heyetlerinden tasdikli şahadetnamelerile anlaşılmiş olanlar askerde ölmüş sayılır.

C, D fıkralarına göre kısa hizmet yapacaklar en yakın piyade kıtalarına verilir.

H) Binicilikleri, binicilik idman kulüplerinden veya kazaları belediye heyetlerinden tasdik edilenlerden (5:7) yaşında ve en az (1,45) yüksekliğinde, süvariye elverişli sağlam kendi bineği ve nümunesine uygun bir eyer takımı ile müracaat edenler 12 ay,

(İşbu hizmet, arzu ettikleri bir süvari kıtasında yaptırılır.)

Bunlar kıtaya girdikleri günden itibaren beş sene müddetle hayvan ve eyer takımlarını hüsnü muhafaza eylemeleri ve her ne sebebe mebni olursa olsun ziya ve telef vukuunda aynı şartlar altında diğerini tedarik etmiş bulunmaları meşruttur (Ziya ve telef, seferde umumî ahkâma tâbidir.) Bu müddet zarfında hayvan ve eyer takımlarını hüsnü muhafaza etmedikleri ve ziya ve telef vukuunda yerine diğerini tedarik eylemedikleri kıta ve şubelerince anlaşılınlar muvazaf hizmetleri tamamlattırılır. İşbu efradın müstahdem oldukları müddetçe hayvanlarının iâşe, muhtabiye ve sair masrafları Hükûmete aittir.

V) Sakat efrad 12 ay (Bu müddetin 6 aya indirilmesine Millî Müdafaa vekâleti salâhiyet-tardır).

Z) İhtiyaca göre iki senelik sınıflara ayrılan ve belediyeden tasdikli vesikası bulunub bu vesikaları kolordularca musaddak olan şöförler 18 ay.

Bu maddenin muhtelif fıkralarında yazılı sebeblerle kısa hizmete tâbi tutulacak efrattan (İhtiyat zabiti yetişecekler hariç) sakat olanlara kısa hizmetlerinden az olanı yaptırılır.

Ertesi seneye bırakma

Madde : 35

Son yoklama sırasında aşağıda gösterilen sebeblerle askerlik yapmayacakları anlaşılınların muamele ve muayeneleri ertesi seneye bırakılır:

A) Vücutları askere yarayacak derecede büyümemiş olanlar,

ren beşinci sene sonuna kadar sağlıklarına veya öldüklerine dair bir haber gelmediği belediyelerin ve ihtiyar meclislerinin idare heyetlerinden tasdikli şahadetnameler ile anlaşılmiş olanlar askerde ölmüş sayılır.

C, D fıkralarına göre kısa hizmet yapacaklar en yakın piyade kıtalarına verilir.

H) Binicilikleri, binicilik idman kulüplerinden veya kazaları belediye heyetlerinden tasdik edilenlerden (7:5) yaşında ve en az (1,45) yüksekliğinde süvariye elverişli sağlam kendi bineği ve nümunesine uygun bir eyer takımı ile müracaat edenler 12 ay,

(İşbu hizmet, arzu ettikleri bir süvari kıtasında yaptırılır.)

Bunlar kıtaya girdikleri günden itibaren beş sene müddetle hayvan ve eyer takımlarını hüsnü muhafaza eylemeleri ve her ne sebebe mebni olursa olsun ziya ve telef vukuunda aynı şartlar altında diğerini tedarik etmiş bulunmaları meşruttur (Ziya ve telef, seferde umumî ahkâma tâbidir.) Bu müddet zarfında hayvan ve eyer takımlarını hüsnü muhafaza etmedikleri ve ziya ve telef vukuunda yerine diğerini tedarik eylemedikleri kıta ve şubelerince anlaşılınlar muvazaf hizmetleri tamamlattırılır.

İşbu efradın müstahdem oldukları müddetçe hayvanlarının iâşe, muhtabiye vesaire masrafları Hükûmete aiddir.

V) Sakat efrad 12 ay (Bu müddetin altı aya indirilmesine Millî Müdafaa vekâleti salâhiyet-tardır).

Bu maddenin muhtelif fıkralarında yazılı sebeblerle kısa hizmete tâbi tutulacak efrattan (İhtiyat zabiti yetişecekler hariç) sakat olanlara kısa hizmetlerinden az olanı yaptırılır.

Madde 35 — Hükûmetin teklifi aynen

B) Zamanın geçmesiyle veya tedavi ile gelecek illet ve hastalıkları olduğu sıhhi muayene neticesinde anlaşılanlar ve mevkuf veya mahpus olanlar (Bunlardan işbu kanunda yazılı çağırılma zamanına kadar iyileşecekleri veya mahpusiyetleri biteceği anlaşılanlar ertesi seneye bırakılmayıp bedenî kabiliyetlerine göre asker edilirler),

C) Askeri mekteplerle nizamname ve talimatnamelerine göre devam mecburiyeti olan resmî ve yüksek mekteplerle liseler ve orta mekteplerde ve tâli meslek mekteplerinde veya bu derecelerde olduğu Maarif vekâleti veya müdürlüklerinden tasdik edilen ve hususî ve ecnebi mekteplerde ve aynı evsafda buldukları Maarif vekâletince tasdikli memleket harici mekteplerde okumakta oldukları anlaşılanlar (Bunların ertesi seneye terki en çok 29 yaşını bitirinceye kadar uzar) bu yaşa kadar tahsillerini bitirmemiş olanlar, iki sene üstüste sınıf geçmeyenler, yüksek bir mektebi bitirdikten sonra diğer yüksek bir mektebe veya ihtisas şubelerine ayrılmış müesseselerin ve üniversitenin bir şubesini bitirdikten sonra diğer şubesine girenler, ertesi seneye bırakılmayıp asker edilirler. İşbu talebenin derslerine muntazaman devam etmeleri şartile tahsil saatleri haricinde memuriyet, vazife, sanat, ticaret ve ziraatle iştigalleri tecillerine mâni değildir.

D) İki oğlu olubda biri askerde bulunan bir baba veya dul ananın askerlik çağına giren diğer oğlu kardeşi muvazzaf hizmetini bitirinceye kadar.

Bir baba veya dul ananın ikiden ziyade oğlu olubda ikisi askerde iken askerlik çağına giren diğer oğulları kardeşlerinden birisi muvazzaf hizmetini bitirinceye kadar sevkolunmazlar. (On beş yaşından küçük olanlar ve geçime yardım edemeyecek derecedeki malûller hesaba katılmaz.

Bu fıkraya tâbi olanların muamelesi, celb ve sevk zamanında sevk geçiktirilmesi ve birlikte askere alınacaklar için baba veya dul ana hangisinin bırakılmasını isterse onun bırakılması suretile yapılır.

İşbu fıkranın hükümleri harb olmadığı zamanı mahsustur.

Madde : 40

Hastalık veya muvakkat çürüklüğe dair he-

Madde 40 — Hükümetin teklifi aynen

kimler tarafından verilen rapor üzerine ertesi seneye bırakma işi son yoklama zamanında askerlik meclislerinde, başka zamanlarda idare heyetlerinde yapılır.

Sevkin geciktirilmesi işi, numaralı veya numarasız askerliklerine karar verilenlerin kıtaya girinceye kadar geçecek müddet içinde sıhhi hallerinin göstereceği lüzum üzerine askerlik şubelerince yapılır.

Madde : 69

Harb zamanlarında çağırılacak efrad ile muvazzaflardan beş sene ağır hapis ve daha ziyade cezayı müstelzim cürümler müstesna olmak üzere diğer bir cürüm veya kabahat ile maznun veya mahkûm (Mevkuf veya mahpus olsun olmasın) olanların muhakemeleri veya mahkûm oldukları cezanın infazı terhislerine talik olunur.

Madde : 80

Kıta ve müesseselerden kaçan veya aldıkları izin ve tebdilhava müddetini geçiren efrad kıta ve şubelerce ele geçirilinceye kadar aranır ve elde edilenler nezaret altında kıtalarına sevk edilmek üzere mahallî hükûmetine teslim olunur.

Firar ve izinsiz olarak geçen müddetlerle herhangi bir mahkemenin hükmettiği hapis cezaları muvazzaf ve ihtiyat hizmetlerinden sayılmaz. Disiplin cezaları hizmetten sayılır.

Beraatle neticelenen davalarda mevkufiyet müddetleri hizmetten sayılır. Ancak muvazzaf-lardan altı ay talim görmemiş olanlara bu müddet tamamlattırılır. İhtiyatlara talim müddeti kadar hizmet yaptırılır.

Madde : 81

Askerlik çağma girdikten sonra yaşlarını değiştirenlerin yaşlarıncı yapılan değişikliğin askerliklerine tesiri yoktur. Ancak son yoklama görmemiş olanlardan nüfus kütüğünde yazılı yaşları, şahıslarına uygun görülme-yenlerin yaşlarının tashihini nüfus kanununa göre aid olduğu mahkemeden istemek üzere askerlik meclisleri veya askerlik daire ve şube reisleri veya mahallin en büyük mülkiye memuru tarafından müddeimumuniye müracaat olunur ve bilmuhakeme takdir olunacak yaşa göre askerlikleri yaptırılır.

Yaş tashihi davaları, şahidlerin yeminli şehadetleri veya gösterilecek kayıtlar ve vesikalar

Madde 69 — Seferberlik zamanlarında çağırılacak efrad ile muvazzaflardan beş sene ağır hapis ve daha ziyade cezayı müstelzim cürümler müstesna olmak üzere diğer bir cürüm veya kabahat ile maznun veya mahkûm (Mevkuf veya mahpus olsun olmasın) olanların muhakemeleri veya mahkûm oldukları cezanın infazı terhislerine talik olunur.

Bu müddetler içinde dava ve ceza müruru zamanları işlemez.

Madde 80 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 81 — Askerlik çağma girdikten sonra yaşlarını değiştirenlerin yaşlarıncı yapılan değişikliğin askerliklerine tesiri yoktur. Ancak son yoklama görmemiş olanlardan nüfus kütüğünde yazılı yaşları, şahıslarına uygun görülme-yenlerin yaşlarının tashihini nüfus kanununa göre aid olduğu mahkemeden istemek üzere askerlik meclisleri veya askerlik daire ve şube reisleri veya mahallinin en büyük mülkiye me-

veya delil ve emarelerle isbat olunabilir ve her halde zâhir halin davayı tezkib etmemesi lâzımdır.

Askerlik meclislerinin veya askerlik daire ve şubesi reislerinin veya mahallin en büyük mülkiye memurunun istemesi üzerine yaşları değiştirilenlerden değişen yaşlarına göre son yoklama görmemiş veya görmekte bulunmuş olanların yaşitlariyle yoklamaları yapılır. Arkadaşları son yoklama görmüş olanlardan 23 yaşını bitirmemiş bulunanlar yalnız muvazzaf hizmete ve 23 yaşını bitirmiş olanlar 86. madde hükmüne tâbi tutulurlar ve muvazzaf hizmetini yaptıktan sonra yaşitlarmın bulunduğu sınıfa geçirilirler.

Askerlik çağına girmezden evvel yaşlarını değiştirenlerin değişen yaşları kabul olunur. Bunlardan yaşlarını büyütmüş olanlar değişen yaşlarına göre arkadaşları son yoklama görmemiş veya görmekte bulunmuş iseler arkadaşları vechile yoklamaları yapılır. Yaşitları son yoklama görmüş bulunanlar hakkında emsallerinin sevkedilib edilmediğine göre 84. veya 86. maddeler mucibince muamele yapılır.

Madde : 83

Askerlik çağına girmiş olup ta 20 yaşına girdiği sene temmuzunun birinci gününe kadar 17. madde vechile doğrudan doğruya veya her hangi bir vasıta ile ilk yoklamasını yaptırmayan ve yoklama defterine ismini yazdırmayanlardan son yoklamanın devam ettiği günler bitinceye kadar müracaat eden veya ele geçenler, bin kuruş para cezasına tâbi tutulur ve her iki yoklamaları birden yapılarak keyfiyet cüzdanlarına yazılır.

Madde : 86

Son yoklamada buldukları yerdeki askerlik meclisine veyahud elçilik ve konsolosluklara gelmeyen ve 26. maddede yazılı mazeretlerini bildirmeyen ve birlikte askerlik muamelesine tâbi oldukları doğumluların celb ve sevkine kadar da ele geçmeyen mükellefler, elde edildiklerinde buldukları yerde veyahud yol masrafı kendileri tarafından verilmek üzere en

murularından müddeiumumiye müracaat olunur ve bilmuhakeme takdir olunacak yaşa göre askerlikleri yaptırılır. Yaş tahdidi davaları, şahidlerin yeminli şahadetleri veya gösterilecek kayıtlar ve vesikalar ve delil ve emarelerle isbat olunabilir ve her halde zâhir halin davayı tezkib etmemesi lâzımdır.

Askerlik meclislerinin veya askerlik daire ve şube reislerinin veya mahallin en büyük mülkiye memurunun istemesi üzerine yaşları değiştirilenlerden değişen yaşlarına göre son yoklama görmemiş veya görmekte bulunmuş olanların yaşitlariyle yoklamaları yapılır. Arkadaşları son yoklama görmüş olanlardan yirmi üç yaşını bitirmemiş bulunanlar yalnız muvazzaf hizmete ve yirmi üç yaşını bitirmiş olanlar 86 madde hükmüne tâbi tutulurlar ve muvazzaf hizmetini yaptıktan sonra yaşitlarmın bulunduğu sınıfa geçirilirler.

Askerlik çağına girmezden evvel yaşlarını değiştirenlerin değişen yaşları kabul olunur. Bunlardan yaşlarını büyütmüş olanlar değişen yaşlarına göre arkadaşları son yoklama görmemiş veya görmekte bulunmuş iseler arkadaşları vechile yoklamaları yapılır. Yaşitları son yoklama görmüş bulunanlar hakkında ise emsallerinin sevkedilmediğine göre 84 ve sevk edildiklerine göre 86 maddeler mucibince muamele yapılır.

Madde 83 — Hükümetin teklifi aynen

Madde 86 — Hükümetin teklifi aynen

yakın yerde bulunan iki askerî hekime (Birisi sivil olabilir) muayene ettirilir. Muayene neticesinde askerliğe elverişli oldukları anlaşılanlar askerlik meclislerince ve toplu değilse idare heyetlerince numarasız asker edilirler. Ve askerlik meclisleri çalışmadığı zamanlarda sınıfları ve mürettepleri mmtakasında buldukları kolordularca tesbit edilerek muvazzaf hizmetleri yaptırılmak üzere derhal işbu mürettebata sevkolunurlar (35 yaşını bitirmiş olanlarla daha yukarı yaşta bulunanlar geri hizmetlerde istihdam olunurlar).

Sıhhatleri muvakkaten askerliğe elverişli olmadığı anlaşılanlar keza askerlik meclisi veya idare heyetlerince numarasız asker edilir ve sevkleri geri bırakılır. Bunların sonradan yaptırılan muayenelerinde sıhhi halleri, askerlikten büsbütün çıkarılmalarını icab ettirirse 41 nci madde hükmüne tâbi tutulurlar. Askerliğe elverişli olduklarını gösterirse sınıfları ve mürettepleri yukarıdaki gibi tesbit olunarak hemen sevk edilirler.

Sıhhi hallerinden dolayı ilk muayenede askerlikten büsbütün çıkarılmaları icab edenler 41 nci madde hükmüne tâbi tutulurlar. 86 nci madde hükmüne girenler askerî mahkemelere verilir.

Madde : 87

Son yoklama sırasında ertesi seneye terki mucib mekteplerde okumakta olubta buldukları mahal askerlik meclislerine veya şubelerine tahsil derecesi hakkında tasdikli şahadetname göndermemiş olanlar 15 lira para cezasına tâbi tutulur ve ertesi seneye bırakılır.

Madde : 89

Numaralı veya numarasız asker edilmiş mükellefler, yapılan davet üzerine birlikte sevk edilecekleri arkadaşlarının sevki gününe kadar gelmez ve bunun da 47 nci maddede yazılı özürlerden ileri gelmediği tasdik edilmiş bulunursa veya sevk edilirken askerliğini yapacağı kıtaya gitmeksizin kaçarlarsa askerî mahkemelere verilirler ve elde edilenler hemen sevkolunurlar.

Bunlardan ihtiyat zabiti yetişme şartlarını haiz olanlar, cezalarını gördükten sonra muayyen zamanlarda hazırlık kıtasına veya İhtiyat zabiti mektebine sevk edilirler.

Madde 87 — Hükümetin teklifi aynen

Madde 89 — Hükümetin teklifi aynen

Madde : 90

İhtiyat efraddan olub talim ve manevra için çağırıldıkları halde 47 nci maddeye göre özürsüz gelmedikleri anlaşılanlar askerî mahkemelere verilirler ve arkadaşları kadar hizmete tâbi tutulurlar. Bu gibiler, askerlik borcunu ödemedikçe ve cezasını görmedikçe bir memuriyette kullanılamazlar. Bunların dahilî asayiş için celbleri 59 ncu madde mucibince seferberlik ahkâmına tâbidir.

Madde : 92

Askerlik çağına girmiş efraddan girdikleri sene ilk teşrin sonuna kadar son yoklamasını yaptırarak nüfus hüviyet cüzdanına işaret ettirmemiş olanları bilerek resmî veya hususî hizmete alanlar askerî ceza kanununa göre cezalandırılırlar.

Madde : 93

İlk ve son yoklamasını yaptırmış olsun olmasın 21 yaşına girmiş ve yaşlıları çağırılıb askere sevk edilmiş efraddan daha sonra sevk edileceklerini gösterir cüzdanlarında bir işaret bulunmayanları bilerek resmî veya hususî hizmete alanlar, askerî ceza kanununa göre cezalandırılırlar.

Seferberlikte bu gibileri ve ruhsatlı ve ihtiyat efraddan olub da çağırılmış oldukları halde gitmemiş bulunanları ve kıtalardan kaçmış olanları veya izinsizleri bilerek resmî ve hususî hizmete alanlar ve bu gibilerin gizlenmelerine ve kaçmalarına yardımcı dokunduğu anlaşılanlar askerî mahkemelere verilir .

Madde : 96

Görünüşe göre 20 yaşlarına girmiş oldukları halde isimlerini nüfus kütüğüne yazdırarak cüzdan almamış saklılardan ele geçenler veya kendiliğinden gelenler nüfus kanunu mucibince nüfus kütüğüne yazılmak üzere nüfus idarelerine gönderilir. Nüfus idarelerince kütüğe yazılarak keyfiyet askerlik şubelerine hemen bildirilir. Bu gibilerden yaşlarına göre arkadaşlarının son yoklamaları yapılmış olanlar numarasız asker edilerek arkadaşlarının sevk edilmiş olub olmadıklarına nazaran haklarında 84 ncu veya 86 nci maddelerin hükümleri tatbik olunur ve askerlikleri yaptırıldıktan sonra yaşlılarının bulunduğu sınıfa geçirilir. Arkadaşları son yoklama görmemiş veya görmekte bulunmuş olan-

Madde 90 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 92 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 93 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 96 — Hükûmetin teklifi aynen

ların yoklamaları ve askerlikleri onlar gibi yaptırılır.

Madde : 97

Kıta ve müesseselerden kaçan efrad hakkında askerî ceza kanununa göre muamele yapılır.

Madde : 98

Askerlikten kısmen veya kâmilen kurtulmak için hile yapanlar ve bunların suç ortakları askerî mahkemelere verilir.

Madde : 108

86 madde hükmüne giren yoklama kaçağı ve saklılarla bakayadan bedel almıyaz.

MADDE 2 — 1413 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerile 2053 ve 2238 sayılı kanunlar mülgadır.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini icra-ya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

5 - VI - 1935

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Ab. Özmen</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmén</i>

Madde 97 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 98 — Hükûmetin teklifi aynen

Madde 108 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

